

Europske izjave o bolničkom ljekarništvu: glosar

Neal Maskrey,¹ Roberto Frontini,^{2,3} Jonathan Underhill,⁴ David Preece³

¹Fakultet ljekarništva, Sveučilište Keele, Keele, Staffordshire, UK

²Ljekarna Sveučilišne klinike Leipzig AoR, Leipzig, Njemačka

³Europsko udruženje bolničkih ljekarnika, politika i zastupanje, Brisel, Belgija

⁴Centar za optimiziranje lijekova, Sveučilište Keele, Keele, Staffordshire, UK

Preписка prema

Profesor Neal Maskrey, Fakultet ljekarništva, Sveučilište Keele, Keele, Staffordshire ST5 5BG, UK; Neal.Maskrey@nice.org.uk

Zaprimljeno 7. kolovoza 2014.
Revidirano 27. kolovoza 2014.
Prihvaćeno 28. kolovoza 2014.

Ovaj glosar (Tablica 1.) izrađen je kako bi pratio Europske izjave o bolničkom ljekarništvu dogovorene tijekom Samita u Briselu 15. svibnja 2014.

U postupku uređivanja izjava sa sudionicima na radionicama na samitu 14. svibnja 2014. zaključeno je kako postoji jasna potreba za glosarom koji bi pratio izjave. Ovime se čitateljima izjava, koji nisu sudjelovali na svibanjskim raspravama, nudi mogućnost zajedničkog razumijevanja ključnih pojmova korištenih u izjavama.

Komunikacija je protkana izazovima. Ne samo da su izjave na engleskom jeziku, koji nije prvi jezik mnogih čitatelja, nego riječi i fraze imaju drukčija značenja u različitim zemljama. Dodatno, ljekarnička praksa razlikuje se u različitim državama članicama. Glosarom se pokušavaju spriječiti nesporazumi vezani uz tehničke pojmove korištene u izjavama.

Svi autori glosara bili su pomagači ili promatrači u procesu *Delphi* a njih trojica (N.M., R.F., J.U.) bili su pomagači u procesu *World Cafe* (*vidi stranicu 264*); David Preece bio je zapisničar u procesu *World Cafe*. Svi su bili upoznati s

tehničkim pojmovima u Europskim izjavama za bolničko ljekarništvo koji su bili poticaj za rasprave o terminologiji tijekom oba procesa. Ove rasprave bile su početna točka za utvrđivanje riječi i fraza koje će tvoriti glosar koji će pratiti izjave. Ako nisu bili utvrđeni u raspravama, možebitni izvori traženih terminoloških definicija utvrđeni su putem PubMed-a ili internetskih tražilica. Kada je bilo potrebno, u potrazi za referencama je upotrijebljena metoda snježne grude. Najprikladniji izvor za glosar biran je po kriteriju važnosti za tehničke rasprave koje su održane tijekom procesa u Delphiju i World Cafeu.

Doprinositelji N.M., u prepisci s D.P., razvili su pristup za izradu glosara. D.P. je izradio prvi nacrt koji je pridodan i uređen od strane N.M. R.F. i J.U. pregledali su i iznijeli daljnje prijedloge za izmjene koje je uvrstio D.P. Konačnu inačicu potom je razvio N.M. Svi autori pregledali su i odobrili konačni rukopis.

Sukob interesa N.M. i J.U. honorano su zaposleni u Nacionalnom institutu za zdravlje i izvrsnost njege. R.F. je predsjednik Europskog udruženja bolničkih ljekarnika. D.P. nema za prijaviti nikakav sukob interesa.

Podrijetlo i provjera Pokrenuta; provjera provedena interno

Za citiranje: Maskrey N., Frontini R., Underhill J., *et al.* *Eur J Hosp Pharm* 2014;21: 294-300.

Tablica 1. Glosar pojmova

Pojam	Definicija	Izvor	Napomene
Davanje lijekova	Davanje lijekova uključuje provjeru pacijentovog identiteta, provjeru da pacijent nije alergičan na lijek, osiguravanje da je uporaba lijeka u skladu s pravilnim doziranjem, nuspojavama, mjerama opreza i kontraindikacijama, kao i da je u skladu s pacijentovim planom skrbi (plan njege ili protokol), da lijeku nije istekao rok uporabe, kao i da su način davanja, put primjene i vrijeme prikladni, te osiguravanje izrade jasnog, točnog i neposrednog zapisnika o svim lijekovima koji su davani, namjerno povučeni ili odbijeni od strane pacijenta.	Prilagođeno od strane Vijeća za sestinstvo i primaljstvo UK: http://www.nmc-uk.org/Documents/NMC-Publications/NMC-Standards-for-medicines-management.pdf	
Nuspojave lijeka	Bilo koje neželjeno iskustvo, koje se dogodilo pacijentu tijekom uzimanja lijeka, a za koje se sumnja da je prouzročeno lijekom ili lijekovima.	MHRA Medicines and Healthcare Products Regulatory Agency - Agencija za lijekove i medicinske proizvode: http://www.mhra.gov.uk/Safetyinformation/Howwemonitorthesafetyofproducts/Medicines/TheYellowCardScheme/Informationforhealthcareprofessionals/Adversedrugreactions/index.htm	
Kvalitativni uvjeti najbolje prakse	Ova načela maksimaliziraju učinkovitost, djelotvornost, sigurnost, pristup, smanjenje u neprikladnoj varijaciji i održivost.	Prilagođeno od strane UNITE FOR SIGHT: http://www.uniteforsight.org/global-health-course/module1	
Sustav obavještanja o kliničkim incidentima (CIRS)	Izješavanje šire javnosti putem sustavnog, regionalnog ili nacionalnog sustava za izvješavanje o pogreškama, ozljedama, neškodljivim pogreškama, neispravnosti opreme, pogreškama u postupanju ili drugim rizicima od strane liječnika, medicinske sestre ili drugog djelatnika unutar bolničke ili zdravstvene organizacije, i od strane organizacije. To može biti od pomoći u naporima da se postignu ciljana poboljšanja i promjene u sustavu kako bi se smanjila vjerojatnost buduće štete za pacijente. Sustavi izvješavanja nekažnjive su prirode i mogu također biti izrađeni na način da zaprimaju izvješća od pacijenata, obitelji i zastupnika potrošača.	Prilagođeno od strane Svjetske zdravstvene organizacije http://www.who.int/patientsafety/events/05/Reporting_Guidelines.pdf	Također nazvan Sustavom obavještanja o kritičnim incidentima. Čini se da se dva pojma rabe naizmjenično.
Opcije upravljanja kliničkim procesima	Sposoban kliničar izrađuje prikladne planove upravljanja u skladu s najboljom praksom te izmjenjuje mogućnosti upravljanja kao odgovor na promijenjene okolnosti. Ona/On obraća se prikladno, koordinira njegu s drugim zdravstvenim radnicima i pacijentu nudi neprekidnost njege radije nego samo problem.	Prilagođeno od strane RCGP Royal College of General Practitioners – Kraljevski koledž za liječnike opće prakse-a: http://www.wpba4gps.co.uk/fileadmin/user_upload/secure/mindmaps/PDF_files_for_Compentency/Clinical_Management.pdf	
Klinička istraživanja	Sudionici kliničkih istraživanja zaprimaju određene intervencije sukladno planu ili protokolu istraživanja izrađenom od strane istraživača. Kliničkim istraživanjima može se usporediti novi medicinski pristup sa standardnim koji je već dostupan ili s placebom, koji ne sadrži aktivne sastojke, ili s izostankom intervencije.	Prilagođeno od strane ClinicalTrials.gov: https://clinicaltrials.gov/ct2/about-studies/learn	Također nazvane intervencijskim studijama.
Sposobnost	Znanje, vještine, ponašanja i stavovi koje pojedinac nakuplja, razvija i usvaja putem obrazovanja, obuke i radnog iskustva.	FIP International Pharmaceutical Federation – Međunarodni farmaceutski savez: http://www.ajhp.org/content/66/5_Supplement_3/s67.full	
Okvir sposobnosti	Okvir sposobnosti je skup sposobnosti koji se smatraju ključnima za djelotvoran rad. Razvoj sposobnosti pojedincima bi trebao pomoći da neprestano poboljšavaju svoje djelovanje i rade djelotvornije.	Whiddett S, Hollyforde, S. <i>The Competencies Handbook</i> . London: Institute of Personnel and Development, 1999. Pogledati http://www.fip.org/files/fip/PharmacyEducation/GbCF%20booklet.pdf	
Miješanje (lijekova)	Miješanje lijekova je postupak pripreme personaliziranih lijekova za pacijente.	Prilagođeno od strane PCAA: http://www.pccarx.com/what-is-compounding	Također pogledati „Improviziranu pripremu“.
Računalna podrška u odlučivanju	Sustavi računalne podrške u odlučivanju su računalni programi izrađeni kako bi pomogli kliničarima u donošenju dijagnostičkih i terapijskih odluka o njezi pacijenata. Mogu pojednostavniti pristup podacima potrebnima za donošenje odluka, ponuditi podsjetnike i bilješke u trenutku susreta s pacijentom, pomoći u izradi dijagnoze u trenutku propisivanja i pregleda lijekova te upozoriti kliničare kada se uoče novi elementi u podacima o pacijentu.	Prilagođeno od strane: Payne TH. Computer decision support systems. <i>Chest</i> 2000; 118:47S—52S. http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/10939999	
Krivotvorenje (vezano uz lijekove)	Krivotvoreni lijek je onaj koji je namjerno i lažno pogrešno označen u pogledu identiteta i/ili izvora. Krivotvorenje se može primijeniti na proizvodima sa zaštitnim znakom kao i na generičkim proizvodima, a krivotvoreni proizvodi mogu uključiti proizvode s ispravnim sastojcima ili s pogrešnim sastojcima, bez aktivnih sastojaka, s nedovoljno aktivnih sastojaka ili s lažnim pakiranjem.	Svjetska zdravstvena organizacija: http://www.who.int/medicines/services/counterfeit/overview/en/	

Nastavak

Tablica 1. Nastavak

Pojam	Definicija	Izvor	Napomene
Doziranje (lijekova)	Za pacijenta ili njegovatelja označiti sa zalihe i nabave klinički prikladan lijek, obično na temelju pisanog recepta, za samo-davanje ili davanje od strane drugog zdravstvenog radnika i savjetovati o sigurnoj i djelotvornoj uporabi.	FIP: http://www.ajhp.org/content/66/5_Supplement_3/s67.full	
Odlaganje (lijekova)	Lijekovi koje se više ne mogu davati pacijentu ili koje je iz bilo kojeg razloga obično potrebno vratiti u dotičnu ljekarnu ili nadležnom liječniku radi sigurnog odlaganja.	Prilagođeno od strane Kraljevskog farmaceutskog društva (UK): http://www.rpharms.com/support-pdfs/safesechandmeds.pdf	
Raspodjela (lijekova)	Postupak za dosljedno skladištenje, prijevoz i rukovanje lijekovima, i to u primjerenim uvjetima, kako je propisano u ovlaštenju ili specifikaciji proizvoda.	Prilagođeno od strane MHRA: http://www.mhra.gov.uk/Howweregulate/Medicines/Inspectionandstandards/GoodDistributionPractice/	
Odbori za lijekove i terapeutike	Forum koji okuplja sve dionike uključene u odlučivanje o uporabi lijekova; mogu postojati na bilo kojoj razini unutar zdravstvenog sustava – na razini okruga (nadgledanje ustanova primarne zdravstvene njege), u bolnicama ili na nacionalnoj razini.	Svjetska zdravstvena organizacija: http://apps.who.int/medicinedocs/en/d/Js4882e/3.1.html	
Učinkovitost (lijekova)	Sposobnost intervencije da proizvede željeni blagotvorni učinak u rukama stručnjaka i, u idealnim uvjetima, na primjer u kliničkim istraživanjima.	Izmijenjeno od strane <i>Dorland's Medical Dictionary for Health Consumers</i> : http://medical-dictionary.thefreedictionary.com/efficacy	
Djelotvornost (lijekova)	Stupanj do kojeg intervencija dostiže planirani zdravstveni ishod u normalnim ili uobičajenim okolnostima.	Izmijenjeno od strane <i>Mosby's Dental Dictionary</i> , 2nd edn, 2008: http://medical-dictionary.thefreedictionary.com/effectiveness	
e-Zdravstvo	e-Zdravstvo je prijenos zdravstvenih resursa i zdravstvene njege elektroničkim sredstvima. Obuhvaća tri glavna područja: ► Dostava zdravstvenih informacija za zdravstvene radnike i zdravstvene potrošače putem mreže i telekomunikacija ► Uporaba moći IT-a i e-trgovine za poboljšanje javnih zdravstvenih usluga, npr. putem obrazovanja i obuke zdravstvenih radnika ► Uporaba prakse e-trgovine i e-poslovanja u upravljanju zdravstvenim sustavima.	Svjetska zdravstvena organizacija: http://www.who.int/trade/glossary/story021/en/	
Praksa temeljena na dokazima	Svjesna, eksplicitna i promišljena uporaba postojećih najboljih primjera u donošenju odluka o njezi pojedinačnih pacijenata. Praksa medicine temeljene na dokazima znači spojiti pojedinačnu kliničku ekspertizu s najboljim dostupnim vanjskim kliničkim dokazima iz sustavnog istraživanja. Ekspertiza se oslikava na mnogo načina, no naročito u djelotvornijoj i učinkovitijoj dijagnozi kao i u promišljenijem utvrđivanju i suosjećajnom priznavanju pojedinačnih pacijentovih problema, prava i sklonosti prilikom donošenja kliničkih odluka o njihovoj njezi.	Sackett DL, Rosenberg WMC, Muir Gray JA, et al. Evidence based medicine: what it is and what it isn't. <i>BMJ</i> 1996;312:71. http://www.bmj.com/content/312/7023/71	Pojam „praksa temeljena na dokazima“ sada ima prednost pred pojmom „medicina temeljena na dokazima“.
Improviziran pripravak	Proizvod koji se dozira odmah nakon pripreme i ne čuva se u zalihama	FIP: http://www.ajhp.org/content/66/5_Supplement_3/s67.full	Također pogledati „Miješanje (lijekova)“
Vanjski akreditacijski program procjene kakvoće	Regionalni (ili možebitno nacionalni) proces u koji dragovoljno ulaze organizacije koje su pružateljci usluga za poboljšanje organizacije i isporuke zdravstvenih usluga procijenjenih prema eksplicitnim, objavljenim normama od strane skupina stručnih suradnika, upravljan od strane nepristrane vlasti koja uključuje (ali nepristrano) korisnike, ponuditelje, kupce i vladu.	Shaw CD. External quality mechanisms for health care: summary of the ExPeRT project on visitatie, accreditation, EFQM and ISO assessment in European Union countries. <i>Int J Qual Health Care</i> 2000;12:169-7. http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/10894187	
Popis	Sklop procesa kojima se podržava upravljanje uvođenje, uporaba ili povlačenje zdravstvenih tretmana unutar zdravstvenog gospodarenja, usluge ili organizacije.	Razvijanje i ažuriranje lokalnih popisa. NICE smjernice za postupanje s lijekovima 2012.: http://www.nice.org.uk/guidance/MPG1/chapter/1-pozadina#definicija-lokalnog-popisa	
Smjernica (klinička)	Sustavno razvijene izjave za podršku praktičarima i pacijentima u odlučivanju o prikladnoj zdravstvenoj njezi za pojedinačne kliničke okolnosti	Field M, Lohr K: Committee to Advise the Public Health Service on Clinical Practice Guidelines, Institute of Medicine. <i>Clinical Practice Guidelines: Directions for a New Program</i> . Washington, DC: National Academies Press, 1990. Pogledati http://www.sign.ac.uk/guidelines/fulltext/50/section1.html	
Opasno po život (vezano uz lijekove)	Lijekovi koji se smatraju opasnim po život uključuju one koji prikazuju jednu ili više od navedenih šest osobina kod ljudi i životinja:	NIOSH popis antineoplastičnih i drugih lijekova opasnih po život u ambijentima zdravstvene njege 2012.: http://www.cdc.gov/niosh/docs/2012-150/pdfs/2012-150.pdf	

Nastavak

Tablica 1. Nastavak

Pojam	Definicija	Izvor	Napomene
	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Kancerogenost ▶ Teratogenija ili druga razvojna toksičnost ▶ Toksičnost ▶ Reprodukativna toksičnost ▶ Organska toksičnost u malim količinama ▶ Genotoksičnost. 		
Ambijent zdravstvene njege	Mjesto na kojem se nudi zdravstvena njega ili socijalna skrb za pojedinca.	Pogledati https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/212915/Care-Setting-Definitions.pdf za detaljne informacije	
Lijekovi visokog rizika	Lijekovi visokog rizika su lijekovi koji će najvjerojatnije uzrokovati značajnu štetu pacijentu, čak i kada su rabljeni sukladno namjeri.	Prvenstveno sigurnost pacijenta: http://www.patientsafetyfirst.nhs.uk/ashx/Asset.ashx?path=/How-to-guides-2008-09-19/Medicines%201.1_17Sept08.pdf MHRA: http://www.mhra.gov.uk/home/groups/pl-a/documents/websitesresources/con157150.pdf	
Označavanje (lijekova)	Sigma uporaba svih lijekova ovisi o tome hoće li korisnici pažljivo i točno pročitati oznake pakiranja te hoće li moći usvojiti i djelovati na temelju izložene informacije. Prvenstvena svrha oznaka i pakiranja lijekova je jasna, nedvosmislena identifikacija lijeka i uvjeta za njegovu sigurnu uporabu.	Direktiva Komisije 2003/94/EZ: http://ec.europa.eu/health/files/eudralex/vol-1/dir_2003_94/dir_2003_94_en.pdf MHRA: http://www.mhra.gov.uk/Howweregulate/Medicines/Licensingofmedicines/Marketingauthorisations/	
Proizvodnja (lijekova)	Djelatnosti za koje je nužno ovlaštenje utvrđeno člankom 40. stavkom 1. i 3. Direktive 2001/83/EZ ili ovlaštenje utvrđeno člankom 13. stavkom 1. Direktive 2001/20/EZ.	Direktiva Komisije 2003/94/EZ: http://ec.europa.eu/health/files/eudralex/vol-1/dir_2003_94/dir_2003_94_en.pdf	
Ovlaštenje za uporabu	Lijekovi, koji ispunjavaju norme sigurnosti, kakvoće i učinkovitosti, dobivaju ovlaštenje za uporabu (prije toga licencu za proizvod), koje je obično potrebno prije nego što mogu biti propisani ili prodavani.	MHRA: http://www.mhra.gov.uk/Howweregulate/Medicines/Licensingofmedicines/Marketingauthorisations/	
Medicinski uređaj	Bilo koji instrument, naprava, uređaj, softver, materijal ili drugi predmet, bilo korišten sam ili spoju, zajedno s bilo kojim priborom, uključujući softver namijenjen od strane proizvođača da bude rabljen posebno za dijagnostičke i/ili terapijske svrhe i potrebne za pravilnu primjenu, namijenjene od strane proizvođača za ljudsku uporabu u svrhu: <ul style="list-style-type: none"> ▶ dijagnoze, sprječavanja, praćenja, liječenja ili ublažavanja bolesti ▶ dijagnoze, praćenja, liječenja, ublažavanja ili kompenzacije za ozljedu ili nedostatak ▶ istraživanja, zamjene ili preinačenja anatomije ili fiziološkog procesa ▶ nadzora nad začecem i koji ne postize svoje namijenjeno djelovanje na ili u ljudskom tijelu uz pomoć farmakoloških, imunoloških ili metaboličkih sredstava nego koji u svojem djelovanju može biti potpomognut takvim sredstvima.	Europska unija: http://ec.europa.eu/health/medical-devices/files/revision_docs/2007-47-en_en.pdf	
Pogreška u davanju lijekova	Pogreške u davanju lijekova su nenamjerne pogreške u propisivanju, doziranju, davanju ili praćenju lijeka dok s njim upravlja zdravstveni radnik, pacijent ili potrošač.	EMA European Medicines Agency – Europska agencija za lijekove: http://www.ema.europa.eu/ema/index.jsp?curl=pages/special_topics/general/general_content_000570.jsp	
Medicinski proizvod	Bilo koja tvar ili spoj tvari predstavljen na način da ima svojstva da liječi ili sprječava bolesti kod ljudi ili tvar ili spoj tvari koji može biti rabljen na ili dan ljudima bilo s ciljem ozdravljenja, popravljanja ili preinačenja fizioloških funkcija na način da se izvrši farmakološko, imunološko ili metaboličko djelovanje ili kako bi se izradila medicinska dijagnoza.	Europska unija: http://www.wipo.int/wipolex/en/details.jsp?id=13063	Sinonim s „liječ“.
Pogreška u davanju lijekova sustavni za obavještanje (MERS)	Sustav za obavještanje o incidentima koji prvim kliničarima daje mogućnost jednostavnog pristupa za izvješćavanje o incidentu uz razumijevanje da će njihovo izvješće biti rabljeno na nekažnjiv način, kao i da će dovesti do obogaćivanja saznanja u pogledu uzroka incidenta i sustavnih promjena koje će ga spriječiti da se ponovi.	Mahajan RP. Critical incident reporting and learning. <i>Br J Anaesth</i> 2010;105:69-75. http://bjao.oxfordjournals.org/content/105/1/69.abstract	

Nastavak

Tablica 1. Nastavak

Pojam	Definicija	Izvor	Bilješke
Postupak uporabe lijeka	Uporaba lijekova je složen postupak koji obuhvaća pod-postupke propisivanja lijekova, obrade narudžbe, doziranje, davanje i nadgledanje učinaka.	Instituit za prakse sigurnog davanja lijekova: http://www.ismp.org/faq.asp#Question_3	
Politike upravljanja lijekovima	Sustav postupaka i ponašanja na temelju kojih se procjenjuje kako pacijenti i zdravstveni sustavi rabe lijekove.	Prilagođeno od strane Nacionalnog centra za propisivanje: http://www.npc.nhs.uk/developing_systems/intro/resources/library_good_practice_guide_mmmbook1_2002.pdf NICE:	
Optimizacija lijekova	Optimizacijom lijekova omogućava se da ljudi dobiju najbolje moguće rezultate od uzimanja lijekova a pritom potpuno smanje rizik njihove štetnosti. Optimizacija lijekova zahtijeva odlučivanje o lijekovima na temelju dokaza, uključujući djelotvorni angažman pacijenta i stručnu suradnju, kako bi se postigao individualizirani pristup uporabi lijekova s fokusom na pojedinca a u okvirima dostupnih resursa.	http://www.nice.org.uk/guidance/gid-cgwave0676/resources/medicines-optimisation-draft-scope2	
Nestašica lijekova	Situacija u kojoj je ukupna zaliha svih klinički zamjenjivih inačica lijeka nedostatna za pokrivanje trenutne i predviđene potrebe na razini korisnika. Nestašica lijekova može se pojaviti iz mnogo razloga, kao što su poteškoće u proizvodnji ili problemi koji utječu na kakvoću lijekova koji mogu utjecati na njegu pacijenta	Prilagođeno od strane FDA: http://www.fda.gov/downloads/AboutFDA/ReportsManualsForms/StaffPoliciesandProcedures/ucm079936.pdf EMA: http://www.ema.europa.eu/ema/index.jsp?curl=pages/regulation/general/general_content_000588.jsp&mid=WC0b01ac05807477a5	
m-Zdravlje	Medicinska i javno-zdravstvena praksa podržana mobilnim uređajima kao što su mobilni telefoni, uređaji za praćenje pacijenta, osobni digitalni pomoćnici (PDA) i drugi bežični uređaji.	Svjetska zdravstvena organizacija: http://www.who.int/goe/publications/goe_mhealth_web.pdf	
Miješanje (lijekova)	Spoj dva (ili više) aktivnih farmaceutskih sastojaka u jedinstvenu formulaciju ili dva ili više lijekova danih u isto vrijeme.	Nacionalni centar za propisivanje: http://www.npc.nhs.uk/improving_safety/mixing_meds/resources/mixing_of_medicines.pdf	
Multidisciplinarno	Spajanje ili uključivanje nekoliko akademskih disciplina ili stručnih specijalizacija u pristupu prema temi ili problemu.	Oksfordski rječnici: http://www.oxforddictionaries.com/definition/english/multidisciplinary	
Događaj koji je prepoznat prije ozljede (vezano uz pogrešku u davanju lijekova)	Sučaj, situacija ili pogreška koja se dogodila, no bila je uočena prije nego je utjecala na pacijenta.	Instituit za prakse sigurnog davanja lijekova: https://www.ismp.org/newsletters/acutecare/articles/20090924.asp	
Izdvajanje djelatnosti	Nabaviti robu ili usluge putem ugovora od vanjskog dobavljača	Oksfordski rječnici: http://www.oxforddictionaries.com/definition/english/outsource	
Timovi za njegu pacijenata	Njega pacijenta od strane multidisciplinarnog tima kojeg obično predvodi liječnik; svaki član tima ima određene odgovornosti a cijeli tim doprinosi njezi pacijenta.	Pojam MeSH. Pogledati Zdravstvenu zakladu: http://www.health.org.uk/public/cms/75/76/313/579/Patient%20Care%20Teams.pdf?realName=jsrQqb.pdf	
Sigurnost pacijenta	Sprječavanje pogrešaka i nuspojava kod pacijenata, povezanih uz zdravstvenu njegu.	Svjetska zdravstvena organizacija: http://www.euro.who.int/en/health-topics/Health-systems/patient-safety	
Zdravstveni zapis pacijenta	Skup kliničkih informacija koje se odnose na pacijentovo fizičko i mentalno zdravlje, prikupljeno iz različitih izvora.	<i>Segan's Medical Dictionary 2012</i> : http://medical-dictionary.thefreedictionary.com/health+record	
Priprema lijeka	Svi postupci nabave materijala i proizvoda, proizvodnja, nadzor kakvoće, stavljanje u promet, skladištenje, dostava medicinskih proizvoda i vezani nadzori.	PIC/S Vodič za dobre prakse za pripremu Medicinskih proizvoda u zdravstvenim ustanovama: http://www.picscheme.org/bo/commun/upload/document/pe-010-4-guide-to-good-practices-for-the-preparation-of-medicinal-products-in-healthcare-establishments-1.pdf	
Farmakoekonomska procjena	Farmakoekonomika je znanstvena disciplina koja procjenjuje kliničke, gospodarske i humanističke vidove farmaceutskih proizvoda, usluga i programa, kao i druge zdravstvene intervencije kako bi se omogućilo da donositelji odluka, davatelji i pacijenti dobiju vrijednu informaciju o optimalnim rezultatima i usmjeravanja resursa zdravstvene njege.	Međunarodno društvo za farmakoekonomiku i rezultati istraživanja: http://www.ispor.org/Terminology/Default.asp	
Praćenje uporabe medicinskih proizvoda	Znanost i djelovanje u pogledu otkrivanja, procjene, razumijevanja i sprječavanja nuspojava ili bilo kojeg drugog problema vezanog uz lijekove.	Svjetska zdravstvena organizacija: http://www.who.int/medicines/areas/quality_safety/safety_efficacy/pharmvigil/en/	
Programi Farmaceutska praksa	Misija farmaceutske prakse je doprinijeti poboljšanju zdravlja kao i pomoći pacijentima sa zdravstvenim problemima kako bi se u najboljoj mjeri iskoristila uporaba lijekova.	FIP/WHO: http://www.fip.org/files/fip/WHO/GPP%20guidelines%20FIP%20publication_final.pdf	
Mjesto za njegu (sustavi)	Laboratorijske i druge usluge ponudene pacijentima uz bolnički krevet. Oni uključuju dijagnostičko i laboratorijsko testiranje uz pomoć automatskih unosa informacija.	Pojam MeSH: http://www.ncbi.nlm.nih.gov/mesh?term=Point-of-Care%20Systems	

Nastavak

Tablica 1. Nastavak

Pojam	Definicija	Izvor	Napomene
Nabava	Omogućavanje brze, djelotvorne dostave usluge pacijentima po dobroj cijeni, prilikom čega se postiže novčano povoljna nabava za lokalni, regionalni ili nacionalni sustav zdravstvene njege. Ovo može uključiti složenu mrežu poslovnog, operativnog, IT i nadzora kakvoće kao i sustavi upravljanja rizika. Potrebno je pratiti i pridržavati se savjeta za propisivanje, vodiča za popise i izdanja o upravljanju klinikom.	Britansko glasilo medicinske nabave: http://www.medicinesprocurement.co.uk/	
Protokol	Postupak za provedbu znanstvenog eksperimenta ili tijeka medicinskog liječenja.	Oksfordski rječnici: http://www.oxforddictionaries.com/definition/english/protocol	
Osiguravanje kakvoće	Održavanje željene razine kakvoće usluge ili proizvoda, naročito obračujući pozornost na svaki stadij procesa dobave ili proizvodnje.	Oksfordski rječnici: http://www.oxforddictionaries.com/definition/english/quality-assurance	
Nadziranje kakvoće	Sustav održavanja normi u proizvedenim proizvodima kroz testiranja izlaznih uzoraka prema specifikaciji	Oksfordski rječnici: http://www.oxforddictionaries.com/definition/english/quality-control?q=quality+control	
Rekonstitucija (lijekova)	Manipulacija s ciljem omogućavanja uporabe ili primjene medicinskog proizvoda s ovlaštenjem za uporabu u skladu s uputama iznesenim u sažetku svojstava proizvoda u pacijentovoj informacijskoj brošuri.	PIC/S Vodič za dobre prakse za pripremu medicinskih proizvoda u zdravstvenim ustanovama: http://www.picscheme.org/bo/commun/upload/document/pe-010-4-guide-to-good-practices-for-the-preparation-of-medicinal-products-in-healthcare-establishments-1.pdf	
Odgovorna uporaba lijekova	Situacija u kojoj su djelatnosti i sposobnosti dionika zdravstvenog sustava usklađene kako bi pacijenti dobili odgovarajuće, povoljne lijekove u pravo vrijeme, rabili ih prikladno i imali koristi od njih. Donijeti prave lijekove pacijentima kojima su potrebni zahtjeva angažman svih djelatnika, uključujući vlade, kao i viziju o tome kako uključiti javne i privatne interese i pokrenuti resurse.	Prilagođeno od strane FIP-a: http://www.fip.org/centennial/files/static/REPORT_MINISTERS_SUMMIT_-_English_version_final.pdf	
Revizija (davanja lijekova)	Strukturirana, kritička provjera pacijentovih lijekova s ciljem postizanja sporazuma s pacijentom o liječenju, optimiziranja utjecaja lijekova, smanjenja broja problema prouzročenih lijekovima i smanjenja otpada.	Nacionalni centar za propisivanje: http://www.npc.nhs.uk/review_medicines/intro/resources/room_for_review.pdf	
Procjena rizika	Sustavan postupak procjene možebitnih rizika koji mogu biti uključeni u predviđeno djelovanje ili poduzimanje.	Oksfordski rječnici: http://www.oxforddictionaries.com/definition/english/risk-assessment	
Neprekidna njega	Neprekidna njega je lagan i siguran prijelaz pacijenta unutar ili između ambijenata njege uključujući od bolnice do doma.	Prilagođeno od strane Spehar A.M., Campbell R.R., Cherrie C., et al. <i>Neprekidna njega: Sigurni prijelazi pacijenta od bolnice do</i>	
Dionici (vezano uz zdravstvenu njegu)	Osobe ili skupine koje imaju poseban interes u kliničkom odlučivanju i dokaz koji podržava tu odluku. Dionici mogu biti pacijenti, njegovatelji, kliničari, istraživači, skupine za zagovaranje, stručna društva, poslovni subjekti, tvorci politike i ostali. Svaka skupina ima jedinstvenu i vrijednu perspektivu.	AHRQ Agency for healthcare research and quality - Agencija za istraživanje i kvalitetu u zdravstvu: http://www.ahrq.gov/research/findings/evidence-based-reports/stakeholderguide/chapter3.html	
Praćenje	Mogućnost praćenja kretanja unaprijed kroz pojedini(e) stadij(e) proširenog dobavnog lanca i praćenje unatrag u povijesti, primjenu ili mjesto onoga što je u razmatranju.	GS1 http://www.gs1.org/docs/healthcare/GS1_article_PMPS.pdf	
Prijepis (vezano uz propisivanje)	Postupak izrade točne preslike obično u pisanom obliku. To znači da uvijek mora postojati izvornik na temelju kojeg se izrađuje prepisana preslika. Za lijekove, postupak prijepisa se obično provodi na način da su detalji propisivanja i ostale komunikacije dostupne zdravstvenim radnicima koji njeguju pacijenta.	Prilagođeno od strane UKMi UK Medicines information – Informacije o lijekovima UK-a: http://www.medicinesresources.nhs.uk/upload/documents/Communities/SPS_E_SE_England/Transcribing%20guidance%20Vs%201%20Feb11%20DG.pdf	

Nastavak

Tablica 1. Nastavak

Pojam	Definicija	Izvor	Napomene
Protokol liječenja	Predviđena njega uklopljena u odgovarajući vremenski okvir, pisana i dogovorena od strane multidisciplinarnog tima.	Vodič za objedinjene protokole njege Velške nacionalne agencije za vodstvo i inovacije u zdravstvu: http://www.wales.nhs.uk/sitesplus/Documents/829/integratedcarepathways.pdf	Također poznati kao protokoli njege, kritični protokoli, objedinjeni protokoli njege ili mape njege.
Uporaba lijekova mimo ovlaštenja za uporabu	Postoje kliničke situacije kada uporaba lijekova bez dozvole ili uporaba lijekova izvan uvjeta iz odobrenja (tj. „mimo indikacija“) može od strane propisivača na temelju dostupnih dokaza biti procijenjena da je u najboljem interesu pacijenta. Takva praksa je pogotovo uobičajena u određenim područjima medicine: na primjer, u pedijatriji gdje poteškoće u razvoju formulacije odgovarajuće za dob podrazumijevaju da se mnogi lijekovi kod djece, rablje bez indikacija ili su bez dozvole. Zdravstveni radnici to mogu smatrati važnim u propisivanju ili savjetovanju o uporabi lijekova bez dozvole kada ne postoji prikladna alternativa s dozvolom ili kada je lijek pripravljen u ljekarni od strane ili pod nadzorom ljekarnika ili kada se lijek s dozvolom rabi izvan uvjeta utvrđenih u dozvoli (npr. izvan utvrđenih indikacija, doza, putova primjene ili suprotno navedenim upozorenjima). Programi uporabe iz suosjećanja su za oboljele pacijente s nezadovoljavajućim učinkom odobrenih terapija ili pacijente koji ne mogu pristupiti kliničkim istraživanjima. Njihova namjena je pacijentima olakšati dostupnost novih načina liječenja u razvoju.	Prilagođeno od strane MHRA: http://www.mhra.gov.uk/Safetyinformation/DrugSafetyUpdate/CON087990i EMA: http://www.ema.europa.eu/ema/index.jsp?curl=pages/regulation/general/general_content_000293.jsp	

EJHP

Europske izjave o bolničkom ljekarništvu: glosar

Neal Maskrey, Roberto Frontini, Jonathan Underhill, et al.

Eur J Hosp Pharm 2014 21: 294-300

doi: 10.1136/ejhp-pharm-2014-000527

Ažurirane informacije i usluge mogu se pronaći na:

<http://ejhp.bmj.com/content/21/5/294.full.html>

One uklju **čuju**

Usluga upozoravanja
elektroničkom poštom

Zaprimite besplatna upozorenja e-poštom kada novi članci citiraju ovaj članak.
Prijavite se u kućici u gornjem desnom kutu elektroničkog članka.

Tema
Zbirke

Članci o sličnim temama mogu se pronaći u sljedećim zbirkama

[Sukob interesa \(etika\)](#) (1178 članaka)

[Internet](#) (55 članaka)

[Žurnalistika](#) (52 članka)

Napomene

Za zahtjev za odobrenje idite na:

<http://group.bmj.com/group/rights-licensing/permissions>

Za naručivanje pretiska idite na:

<http://journals.bmj.com/cgi/reprintform>

Za pretplatu na BMJ idite na:

<http://group.bmj.com/subscribe/>